

101

๑๐๑ เรื่องราวขบถพระพุทธรูปเจ้า

รศ.ดร.สมจิตต์ เอี่ยมคุณนิมิตร
(‘ศิรีบุญ’) แปล

‘101 เรื่องราวของพระพุทธเจ้า’

เป็นนิทานชาดกของชาวพุทธ เล่าเรื่องราวของพระพุทธเจ้าในชาติปางก่อน
เมื่อครั้งยังเป็นพระโพธิสัตว์หรือพระพุทธเจ้าในอนาคต
มีทั้งชาติที่เป็นสัตว์และชาติที่เป็นมนุษย์
เรื่องราวเหล่านี้สะท้อนให้เห็นความเพียรพยายามด้วยความเหนื่อยยาก
และอุปสรรคมากมายที่ท่านต้องฝ่าฟันเพื่อตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า
เรื่องราวแต่ละเรื่องสื่อความหมายที่มีสาระลึกซึ้งทางพุทธศาสนา
และให้บทเรียนล้ำค่าทางศีลธรรมที่ใช้แก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้
ภาพประกอบเรื่องทั้งดงามตื่นตาตื่นใจส่งเสริมคุณค่าของเรื่องราวที่เข้าใจง่าย
และกระชับแจ่มแจ้งให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจเรื่องราวอย่างลึกซึ้ง
จึงทำให้นิพนธ์เล่มนี้เหมาะสำหรับการอ่านเอง
หรือจัดหาเข้าห้องสมุดของสถาบันและชุมชนต่างๆ

‘101 เรื่องราวของพระพุทธเจ้า’ (101 Buddha Stories)

รศ. ดร. สมจิต เยี่ยมคุณิมิตร (‘คิริบูน’) แปล

“This edition published by arrangement with Om Books International, India and Tuttle-Mori Agency Co., Ltd., Thailand.”

Copyright © Om Books International, India

Copyright Arkworks © Om Books International

Originally Published in English by Om Books International

4379/4B Prakash House

Ansari Road, Darya Ganj

New Delhi 110002, India

Tel: +91 11 23263363, 23265303

Email: sales@ombooks.com

Website: www.ombooksinternational.com

‘คิริบูน’

บรรณาธิการ

ธงชัย เชื้อเมืองแสน

คอมพิวเตอร์กราฟฟิก

พิมพ์ครั้งแรก

กันยายน 2555

ลิขสิทธิ์ภาษาไทย

พ.ศ. 2555 ISBN 978-616-7329-24-6

สำนักพิมพ์คิริบูนสงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

จัดพิมพ์โดย

รศ. ดร. สมจิต เยี่ยมคุณิมิตร

สำนักพิมพ์คิริบูน

2/1066 หมู่ 1 อาคารศุภนิมิตร 1 หมู่บ้านศุภาลัยบุรี

ต.คลองสี่ อ.คลองหลวง จ.ปทุมธานี 12120

โทรศัพท์/โทรสาร 0-2904-9591

จัดจำหน่ายโดย

บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด

108 หมู่ที่ 2 ถ. บางกรวย-จตุรนต์

ต. มหาสวัสดิ์ อ. บางกรวย จ. นนทบุรี 11130

โทรศัพท์ 0-2423-9999

โทรสาร 0-2449-9222, 0-2449-9500-8

Homepage: <http://www.naiin.com>

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

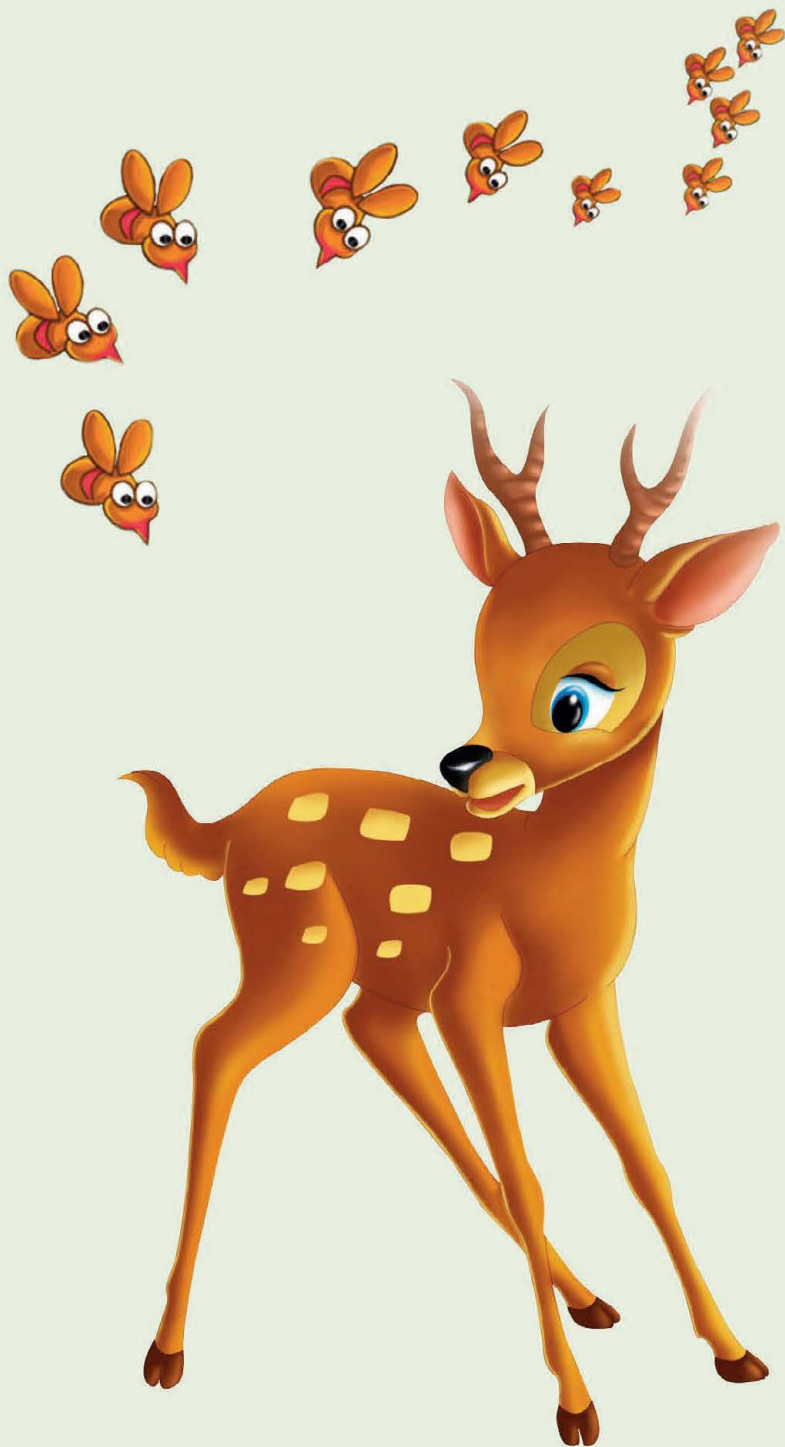
โทรศัพท์ 0-2422-9000 โทรสาร 0-2433-2742

ราคา

295 บาท

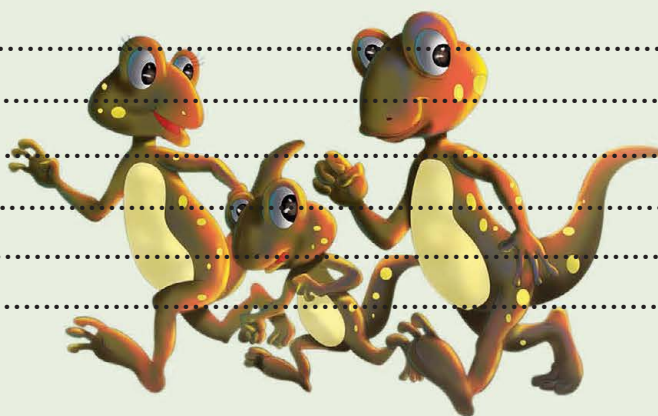

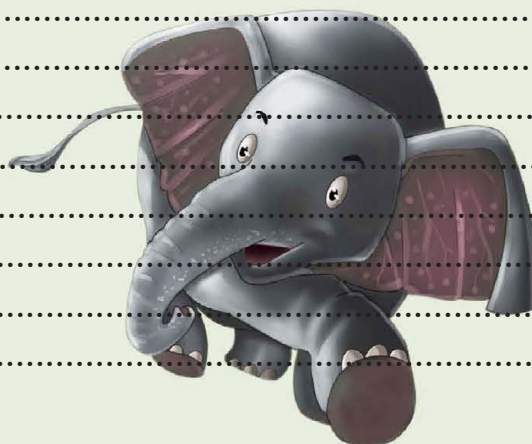
สารบัญ

1. เรียนรู้วิธีฟัง	9
2. การเลี้ยวสละที่ยิ่งใหญ่	10
3. รางวัลแห่งความซื่อสัตย์	11
4. ช้างดุร้าย	12
5. กระต่ายป่าในพระจันทร์	13
6. พระราชาแสนฉลาด	14
7. ต้องอดทน	16
8. เอาชนะความโกรธ	17
9. ถูกหรือผิด	18

10. ชีวิตที่มีค่า	19
11. รสขมจะขมยิ่งขึ้น	20
12. สัตว์เลี้ยงจากป่า	22
13. มหัศจรรย์แห่งความอดทน	23
14. ภรรยาผู้เสียสละ	24
15. มิตรภาพที่แท้จริง	25
16. ม้าผู้ยิ่งใหญ่	27
17. พระราชาแห่งโลก	28
18. ผลแห่งบาป	29
19. ชีวิตหลังความตาย	30
20. เรื่องราวของโมกคัลลานะ	31
21. สร้อยพระศอที่หายไป	32
22. ประโยชน์ของการเป็นนักบวช	34
23. คุณค่าของความอดกลั้น	35
24. บุตรชายผู้โง่เขลา	36
25. กวางใจดีมีเมตตา	37
26. พลังแห่งความเมตตา	38
27. ครูและศิษย์	40
28. อำนาจแห่งการเสียสละ	41
29. เรื่องราวของมหาบตี	42
30. ผู้ขอไม่ใช่ผู้เลือก	43
31. เรื่องราวของรुरु	44
32. จดจำสัญญา	46
33. คุณค่าแห่งความรักความเมตตา	47
34. พระผู้เป็นเจ้าทรงลงโทษ	48
35. พระราชาผู้นำเกลียด	49
36. พลังอำนาจแห่งคุณความดี	50
37. เสียสละนัยน์ตา	52
38. นกกาจอมลวง	53
39. พระราชากาตะ	54
40. ช้างมิงาหกอัน	55
41. กวางฉลาด	56
42. ศิษย์ที่ดี	57
43. เจ้าชายและผีสาว	58
44. ความเชื่อมงาย	60
45. ลูกนกยูง	61

46. นักอ่านรอยเท้า	62
47. โจรฉลาด	63
48. ศิษย์ผู้โง่เขลา	64
49. กลยุทธ์ของท้าวสักกะ	66
50. บัณฑิตผู้ยิ่งใหญ่	67
51. ความสามัคคีทำให้เกิดความสุข	68
52. นักบวชเจ้าเล่ห์	69
53. สอบผ่าน	70
54. นกคุ้ม	72
55. บุตรชายผู้เสียสละ	73
56. สวรรค์และนรก	74
57. ผมหงอกเพียงเส้นเดียว	75
58. ความสُر่ຍสُر่ຍ	76
59. ลิงเจ้าเล่ห์	77
60. รักแท้	78
61. นักบวชสองคน	80
62. พระราชาผู้ริษยา	81
63. ภัยร้ายของความเย่อหยิ่ง	82
64. ข้าวต้มเพียงเล็กน้อย	83
65. ความหยิ่งยโสและความล้มเหลว	84
66. นักบวชโลภมาก	85
67. พญานาคราช	86
68. มั่นใจมากเกินไป	88
69. พ่อค้าและฝูงแร้ง	89
70. ร่ายเวทมนตร์	91
71. พระราชาผู้ทรงธรรม	92
72. ทำความดีกับทุกคน	93
73. เพื่อนเทียม	94
74. ของขวัญที่ยิ่งใหญ่	95
75. ฝันร้ายของพระราชา	96
76. ภรรยาผู้โง่เขลา	97
77. พระราชาแห่งคุณความดี	98
78. ใช้ความรู้ในทางที่ถูกต้อง	99
79. ถ้วยแห่งความปรารถนา	100
80. พลังแห่งศรัทธา	101
81. ถ้อยคำมงคล	103
82. ความมั่งคั่งที่แท้จริง	104

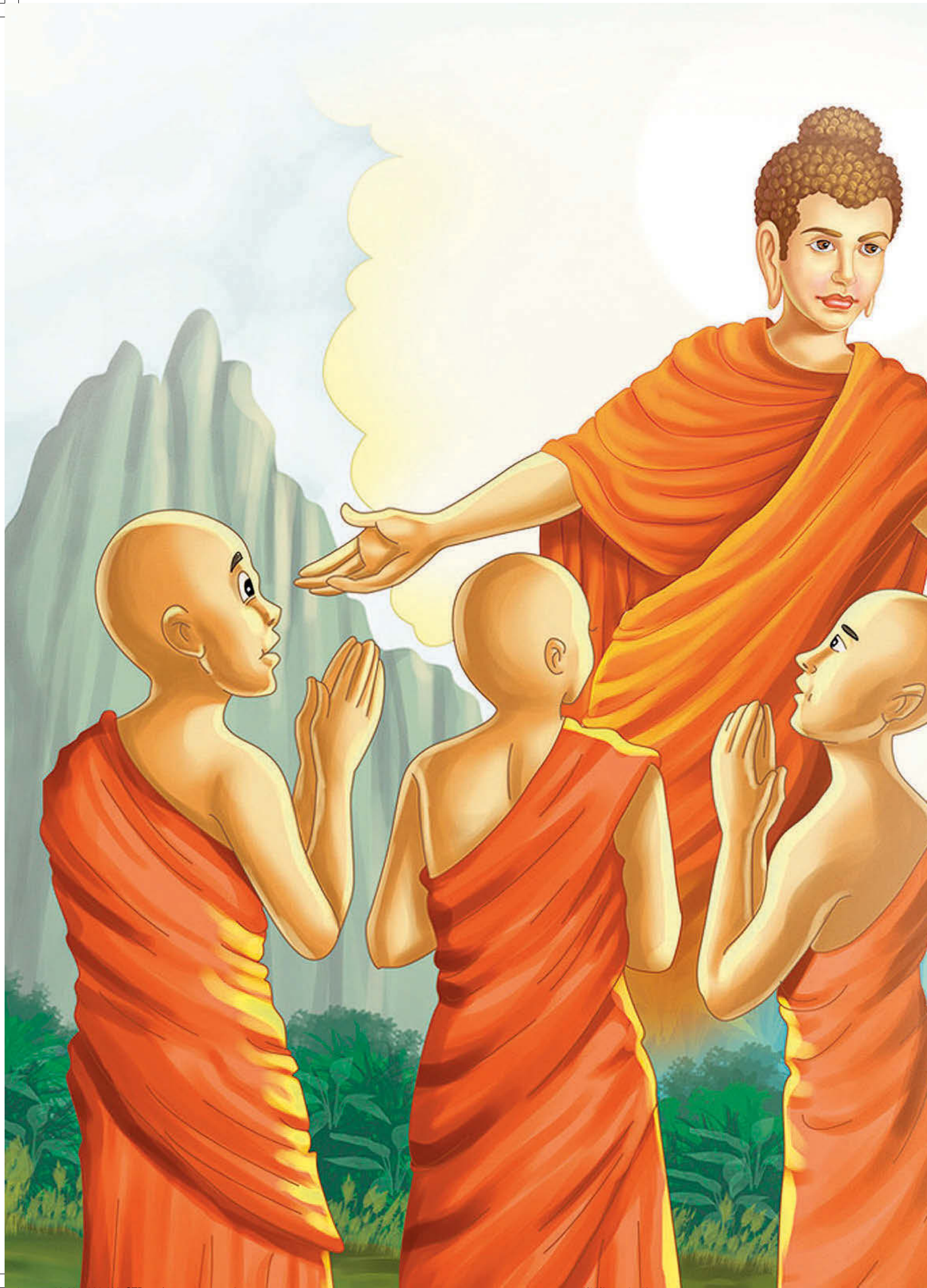

83. สัญญาของคนคด	105
84. ตัดลिनคดี	106
85. ฝึกบัว	107
86. เจ้าชายกลายเป็นนักบวช	109
87. ผู้บริสุทธิ์	110
88. นกพิราบและนักบวช	111
89. ความศรัทธาจอมปลอม	113
90. นักบวชผู้มั่งคั่ง	114
91. เลือกเจ้าบ่าว	115
92. พระผู้มั่นคงแน่วแน่	116
93. นกแก้วสองตัว	117
94. เจ้าชายอะโยกริสา	118
95. แข่งกับพระอาทิตย์	120
96. แมลงวันกตัญญู	121
97. รับผิดชอบต่อเพียง	122
98. รอดชีวิตเพราะความจริงใจ	123
99. เทพารักษ์ชี้ทาง	124
100. ชุมสมบัติในป้อมลึก	125
101. กานลาด	126

1 เรียนรู้วิธีฟัง

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนักบวชคนหนึ่ง ท่านมีศิษย์ห้าร้อยคนซึ่งอาศัยอยู่กับท่านในที่พักบวชของเขา วันหนึ่งศิษย์เหล่านี้จำนวนครึ่งหนึ่งรวมทั้งหัวหน้าผู้ดูแลพวกเขาได้ออกจากที่พักไปหาอาหาร นักบวชเกิดป่วยขึ้นมาจะทนหั้น ท่านจึงขึ้นไปนอนบนเตียง

บรรดาศิษย์ซึ่งอยู่กับนักบวชในที่พักพากันมาชุมนุมอยู่รอบเตียงนอนของท่านเพื่อดูแลท่าน พวกเขาถามท่านว่าความสำเร็จในชีวิตของท่านคืออะไร ท่านตอบว่า “ไม่มีอะไร” ศิษย์เหล่านี้ไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของถ้อยคำของนักบวชผู้เฉลียวฉลาดเลย

ศิษย์เหล่านี้เห็นว่านักบวชประสบความสำเร็จในการบำเพ็ญพรตเพราะท่านไม่ได้รับความสำเร็จใดๆ ต่อมาอีกไม่นานนัก นักบวชท่านนี้ก็สิ้นชีวิต บรรดาศิษย์ผู้โง่เขลาจึงจัดการเผาศพให้ท่านอย่างง่าย ๆ โดยไม่มีพิธีรีตองใดๆ เมื่อหัวหน้าผู้ดูแลนำศิษย์จำนวนอีกครั้งหนึ่งกลับมาอยู่ที่พัก เขาก็อธิบายให้ศิษย์ทั้งหลายร้อยคนฟังว่า นักบวชผู้จากไปมีนัยน์ตาทิพย์สามารถเห็นไปไกลเกินกว่าลักษณะภายนอกตามธรรมดาของสิ่งต่างๆ แต่ศิษย์ทั้งหมดก็ไม่เข้าใจสิ่งที่หัวหน้าผู้ดูแลพูดเลย

คืนหนึ่ง นักบวชผู้จากไปหรือพระโพธิสัตว์ก็มาปรากฏตนต่อหน้าศิษย์ทั้งหลายของท่านและกล่าวว่า “ผู้ที่ได้ฟังความจริงและเข้าใจความจริงนั้นในทันทีย่อมดีกว่าผู้ที่โง่เขลาถึงหนึ่งร้อยคนซึ่งใช้เวลาคิดถึงความจริงนั้นถึงหนึ่งร้อยปี” บรรดาศิษย์จึงตระหนักว่าเมื่อผู้ฉลาดรอบรู้กล่าวถ้อยคำใดๆ ทุกคนควรฟังด้วยการพิจารณาไตร่ตรองอย่างลึกซึ้ง

2 การเสียสละที่ยิ่งใหญ่

ในชีวิตหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นผู้รอบรู้ท่านหนึ่ง ท่านสามารถอ่านคัมภีร์ทั้งหมดได้ ต่อมาท่านกลายเป็นนักบวชและมีศรัทธามากมาย วันหนึ่ง ขณะที่นักบวชผู้นี้กำลังเดินอยู่ในป่ากับศิษย์ชื่ออะจิตา ท่านก็เห็นเสือตัวเมียหัวโหดตัวหนึ่งกำลังจะกินลูกๆ ของตัวมันเอง นักบวชสะท้อนใจมาก จึงตัดสินใจว่าจะอุทิศร่างกายให้นางเสือกินเสียเอง นักบวชเกรงว่าอะจิตาจะหยุดยั้งการอุทิศชีวิตครั้งนี้ของท่าน ท่านจึงสั่งให้เขาออกไปทำงานอย่างหนึ่งในที่ไกลออกไป แล้วนักบวชก็เดินไปยืนอยู่ต่อหน้านางเสือ มันคำรามลั่น จากนั้นก็ตรงเข้าตะบับนักบวชและฉีกออกเป็นชิ้นๆ นางเสือและลูกๆ ของมันรุมกินท่านอย่างตะกละตะกลาม

เมื่ออะจิตากลับมาและเห็นเครื่องนุ่งห่มของท่านครูที่มีเลือดติดเกราะกรัง ก็ร้องลั่นด้วยความหวาดกลัวว่า “คุณพระช่วย! นี่คือเครื่องนุ่งห่มของท่านครูนี้ หมายความว่าสัตว์พวกนี้กินท่านเสียแล้ว” อะจิตาเสียใจมาก เขากลับไปยังที่อยู่และเล่าเรื่องที่ท่านครูของเขาได้อุทิศชีวิตของท่านเพื่อทำทานและแสดงความเมตตา กรุณา อย่างไรก็ตาม ท้าวสักกะ พระราชาแห่งสวรรค์ ทรงเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดและทรงซาบซึ่งพระทัยในความเสียสละที่ยิ่งใหญ่ของนักบวช จึงเสด็จลงมา ณ สถานที่เกิดเหตุ แล้วทรงทำให้นักบวชกลับฟื้นคืนชีวิตขึ้นมา

3 รางวัลแห่งความซื่อสัตย์

ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นเทพารักษ์สิงอยู่ในต้นละหุ่งต้นหนึ่ง วันหนึ่ง ชายยากจนผู้หนึ่ง มากราบไหว้ต้นไม้นี้ เนื่องจากยากจนมาก เขาจึงมีเพียงขนมปังชิ้นหนึ่งเป็นเครื่องบูชา เมื่อเห็นผู้อื่น ถวายเครื่องบูชาราคาแพงแก่ต้นไม้ เขาก็คิดว่าเทพารักษ์ประจำต้นไม้คงไม่รับเครื่องบูชาต่ำต้อยของเขา ขณะที่ชายยากจนกำลังจะกลับบ้านไป เทพารักษ์ก็ปรากฏตัวต่อหน้าเขาและพูดว่า “เพื่อนของข้า ข้าหิว มาก ท่านจะไม่ให้ขนมปังข้ากินบ้างรึ!” ชายยากจนประหลาดใจจนพูดไม่ออก จึงให้ขนมปังชิ้นนี้แก่ท่านไป

หลังจากกินขนมปังแล้ว เทพารักษ์ก็พูดว่า “จงขุดพื้นดินใกล้ต้นไม้ แล้วเจ้าจะพบเหรียญทองหม้อ หนึ่ง” แต่เมื่อขุดพบ ชายยากจนก็ไม่ได้เก็บเหรียญทองไว้ แต่นำไปกราบทูลให้พระราชาทรงทราบ พระ ราชาทรงพอพระทัยในความซื่อสัตย์ของเขาและทรงแต่งตั้งให้เขาเป็นผู้ดูแลท้องพระคลังของพระองค์

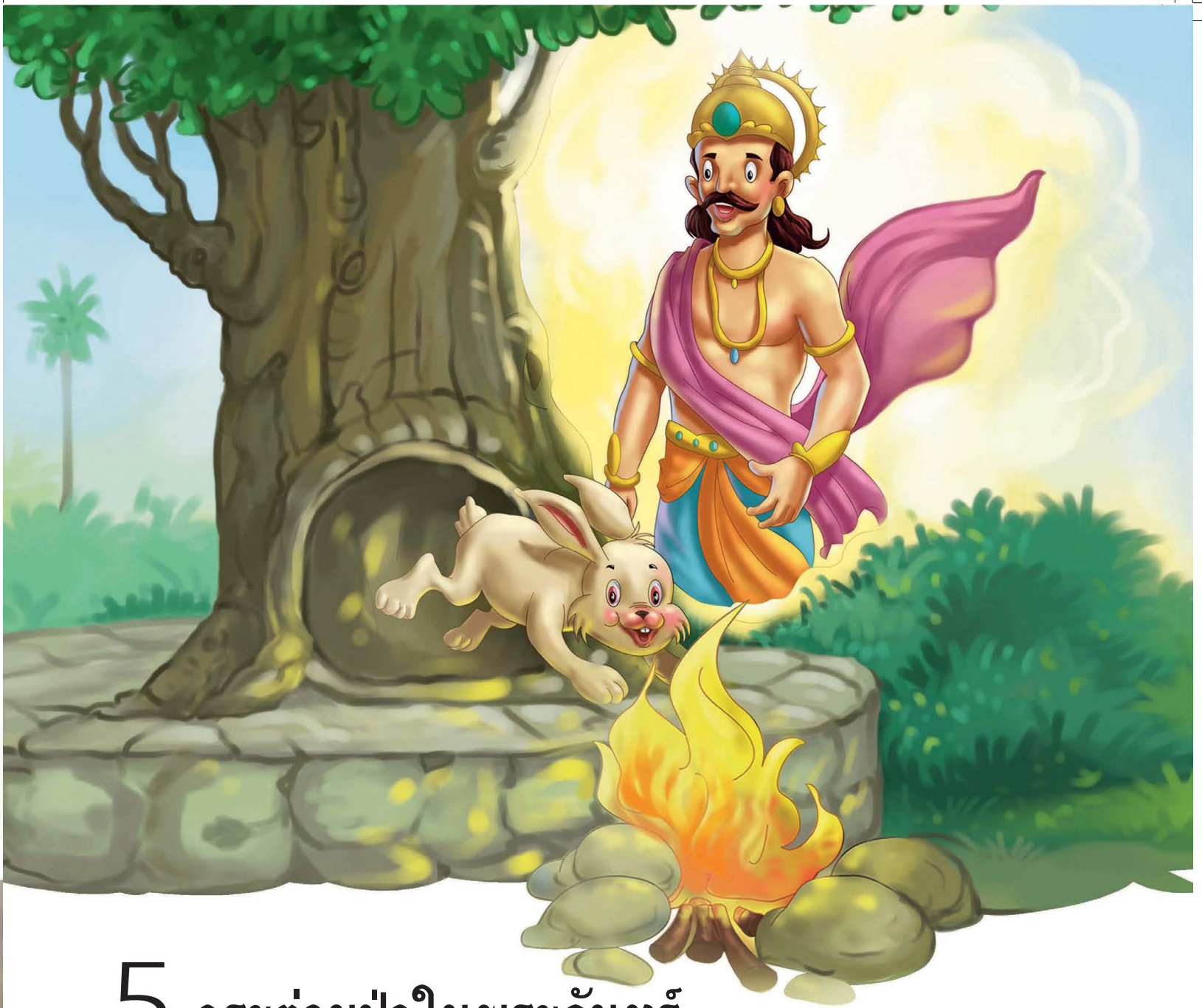
4 ช้างดุร้าย

พระโพธิสัตว์เกิดเป็นนักบวชอยู่หลายชาติ ครั้งนี้ท่านเกิดเป็นนักบวชผู้โดดเด่นที่สุดในกลุ่มนักบวชของท่าน นักบวชเกือบทั้งหมดต่างปฏิบัติตนตามท่าน มีนักบวชเพียงคนเดียวในกลุ่มนี้ที่ริษยาท่าน เพื่อกำจัดนักบวชผู้โดดเด่นให้ออกไปจากทางของตน เขาจึงขอให้ผู้ดูแลช้างกลุ่มหนึ่งทำให้ช้างตัวหนึ่งดุร้าย โดยให้มันดื่มเหล้า แล้วนำไปปล่อยไว้บนถนนที่นักบวชผู้โดดเด่นจะเดินผ่านมา

ช้างที่ดุร้ายและเมาเหล้าถูกนำมาปล่อยไว้บนถนนและผู้คนที่วิ่งหนีไปทุกทิศทางเพื่อเอาชีวิตรอด นักบวชผู้โดดเด่นยังคงเดินต่อไปบนถนนสายนั้นและดูสงบยิ่งนัก ทันใดนั้น หญิงคนหนึ่งซึ่งหวาดกลัวช้างดุร้ายมากทำทารกน้อยที่ตนอุ้มไว้หล่นลงมาอยู่ที่เท้าของนักบวช ช้างดุร้ายเดินตรงเข้าไปหาพวกเขา แต่เมื่อมันกำลังจะเหยียบพวกเขา นักบวชผู้โดดเด่นก็ยกมือข้างหนึ่งขึ้นจับหน้าผากของมันและลูบอย่างแผ่วเบา ช้างป่าเริ่มสงบลงและก้มหัวอยู่ต่อหน้าท่าน ทุกคนต่างประหลาดใจเมื่อเห็นเหตุการณ์มหัศจรรย์นี้

5 กระต่ายป่าในพระจันทร์

ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นกระต่ายป่าที่มีศรัทธาแก่กล้า ค่ำวันหนึ่ง ขณะที่มันกำลังจะทำสมาธิ นัยน์ตาของมันก็จับจ้องอยู่ที่พระจันทร์ซึ่งเกือบเป็นรูปวงกลมที่ลอยอยู่ในท้องฟ้าห่างไกล กระต่ายป่าจำได้ว่าวันรุ่งขึ้นจะเป็นวันพระขึ้นสิบห้าค่ำ เป็นวันที่เจ้าของถิ่นไม่ควรกินอาหารก่อนแขกผู้มาเยือน มันกังวลใจเพราะเกรงว่าตนไม่มีอาหารที่ดีพอไว้ต้อนรับแขก หลังจากครุ่นคิดอย่างหนัก มันก็ตัดสินใจว่าจะอุทิศร่างกายของมันเป็นอาหารแก่ผู้ใดก็ตามที่มาเยี่ยมเยียนมัน

ท้าวสักกะ พระราชาแห่งสวรรค์ทรงหยั่งรู้ความคิดนี้ของกระต่ายป่า จึงทรงปรากฏพระองค์ในป่าที่มันอาศัยอยู่เพื่อทรงทดสอบความตั้งใจแน่วแน่ของมัน พระองค์ทรงปลอมตัวเป็นพราหมณ์คนหนึ่งและทรงสร้างทำเป็นต้องการกินอาหารอย่างมาก เมื่อเห็นพราหมณ์ กระต่ายป่าก็ใช้หินสองก้อนเสียดสีกันทำให้เกิดไฟลุกโชน แล้วมันก็กระโดดลงไปในกองไฟ ท้าวสักกะทรงตกตะลึงเมื่อเห็นการเสียสละชีวิตของกระต่ายป่า แล้ววิญญานของมันก็ลอยขึ้นไปสู่สรวงสวรรค์ ท้าวสักกะทรงให้เกียรติมันด้วยการให้มีภาพลักษณ์ของกระต่ายปรากฏอยู่ในพระจันทร์มากระทั่งทุกวันนี้

6 พระราชาแสนฉลาด

ในชาติหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นพระราชาพุทธิรามะแห่งกรุงมิลิลาและทรงพระนามว่า 'เจ้าชายแห่งความสำเร็จ' พระราชาเสด็จสวรรคตก่อนเจ้าชายประสูติและสุพุทธิรามะ พระอนุชาของเจ้าชายทรงแย่งชิงราชบัลลังก์ไป ทำวสัถกะ พระราชาแห่งเหล่าเทพยดาทรงช่วยพระราชินีให้เสด็จไปประทับอยู่ที่บ้านของชายฉลาดผู้หนึ่ง เจ้าชายแห่งความสำเร็จทรงเติบโตเป็นชายหนุ่มรูปงาม เมื่อทรงพระชันษาได้ 16 ปี พระองค์ทรงรอบรู้เรื่องศาสนา วรรณคดี และทรงเป็นขุนศึกผู้เชี่ยวชาญ วันหนึ่งเจ้าชายทรงตัดสินพระทัยแล่นเรือไปยังประเทศพม่าเพื่อทรงแสวงหาโชค ในวันที่แปดของการเดินทาง มีพายุแรงกล้าและเรือพระที่นั่งก็เริ่มจมลง ผู้โดยสารทุกคนยกเว้นเจ้าชายต่างตื่นตระหนกและเริ่มสวดมนต์อ้อนวอนพระผู้เป็นเจ้าให้ทรงช่วยชีวิตพวกเขาด้วย ระหว่างนั้นเจ้าชายทรงใช้น้ำมันราดบนพระภูษาที่ทรงสวมอยู่จนเปียกโชกเพื่อช่วยให้ทรงสามารถลอยพระองค์อยู่ในน้ำได้ จากนั้นก็ทรงกระโดดลงไปในทะเลและทรงใช้กำลังทั้งหมดว่ายน้ำมุ่งไปทางกรุงมิลิลา เทพีแห่งทะเลพอใจในความเพียรพยายาม ความกล้าหาญ และความสามารถในการตัดสินพระทัยได้ในฉับพลันของเจ้าชายยิ่งนัก จึงอุ้มพระองค์พาเหาะไปยังกรุงมิลิลา เมื่อมาถึงก็วางพระองค์ลงบนก้อนหินศักดิ์สิทธิ์ก้อนหนึ่งในสวนมะม่วงแห่งหนึ่ง

ระหว่างนั้น พระราชาสุทธีรามะ เสด็จสวรรคต หัวหน้าพระแห่งราชสำนักจึงทำพิธีปล่อยม้าขาวตัวหนึ่งให้วิ่งไปโดยอิสระและประกาศว่าหากม้าขาวตัวนี้ไปหยุดอยู่ที่บุคคลใดเป็นคนแรก บุคคลนั้นจะได้รับสถาปนาเป็นพระราชาองค์ใหม่แห่งกรุงมิลลา ม้าขาววิ่งไปหลายวัน ในที่สุดก็วิ่งมาถึงสวนมะม่วงแห่งนั้นและมาหยุดอยู่ที่เจ้าชายแห่งความสำเร็จ หัวหน้าพระซึ่งติดตามม้าขาวมาจึงประพรมน้ำมนต์ต้อนรับเจ้าชาย แล้วนำเสด็จพระองค์ไปยังพระราชวังของเจ้าหญิงลีลิตพระราชนัดดาของพระราชาสุทธีรามะ เจ้าหญิงตรัสว่า “พระบิดาของข้าทรงแสดงความปรารถนา ก่อนสิ้นพระทัยว่าพระราชาในอนาคตแห่งกรุงมิลลาจะต้องผ่านการทดสอบสองอย่าง คือต้องสามารถขึ้นคันธนูวิเศษซึ่งตามปกติต้องใช้ผู้ชายถึงหนึ่งพันคนจึงจะทำได้ และจะต้องค้นหาชุมทรัพย์สิบหกแห่ง ชุมทรัพย์แรกมีชื่อว่า ‘ความรุ่งโรจน์แห่งพระอาทิตย์’ ผู้ใดผ่านการทดสอบทั้งสองอย่างนี้จะได้เป็นพระราชาแห่งกรุงมิลลา เจ้าชายแห่งความสำเร็จทรงแยมพระสรวลอย่างสงบ พระองค์ทรงขึ้นคันธนูวิเศษได้โดยง่าย เจ้าชายทรงครุ่นคิดถึงการทดสอบเรื่องที่สองอยู่ครู่หนึ่ง พระองค์ทรงจำได้ว่า ‘บรรดานักบวชผู้เย็บสบ’ ซึ่งเป็นฉายาของบรรดานักบวชผู้ไม่เคยเทศนาสั่งสอนผู้ใดมักทำเช่นนั้นเพราะรู้ว่าไม่มีใครเข้าใจคำสั่งสอนของตน ผู้คนเปรียบเทียบกับกันอยู่บ่อยๆ ว่าท่านเหล่านี้คือความรุ่งโรจน์แห่งพระอาทิตย์ เจ้าชายทรงคาดคะเนว่าจะทรงพบชุมทรัพย์แห่งแรกตรงที่พระราชาสุทธีรามะทรงเคยไปถวายทานแก่บรรดานักบวชผู้เย็บสบ พระองค์จึงเสด็จไปที่นั่นและทรงขุดดิน แล้วก็ทรงพบชุมทรัพย์แห่งแรกในจำนวนสิบหกแห่ง จากนั้นก็ทรงใช้หลักการเดียวกันนี้ค้นหาชุมทรัพย์อีกสิบห้าแห่ง ในที่สุดก็ทรงผ่านการทดสอบทั้งสองอย่าง แล้วเจ้าชายแห่งความสำเร็จก็เสด็จขึ้นครองราชย์เป็นพระราชาแห่งกรุงมิลลา

7 ต้องอดทน

ครั้งหนึ่ง เสนาบดีคนหนึ่งของพระราชาชักกองคาราวานของเขาวิ่งผ่านถนนแคบๆ สายหนึ่งที่ได้มไปด้วยโคลนไปสู่ที่ดินผืนใหญ่หมื่นของเขาในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ระหว่างทาง เขาพบเกวียนเทียมวัวเล่มหนึ่งติดอยู่ในหล่มโคลนและกำลังขวางทางของเขา คนขับเกวียนกำลังพยายามอย่างหนักที่จะดึงเกวียนขึ้นมาจากหล่ม

“ออกไปให้พ้นทางของข้า!” เสนาบดีผู้เย่อหยิ่งตะโกนลั่น “ท่านขอรับ! เกวียนของข้าติดหล่มอยู่ ท่านคงต้องอดทนคอยจนกว่าข้าจะดึงมันขึ้นมาได้” คนขับเกวียนพูดอย่างสุภาพ ด้วยความโกรธ เสนาบดีจึงหยิบหินก้อนใหญ่ก้อนหนึ่งขึ้นมาขว้างไปที่เกวียนเล่มนั้น แต่อนิจจา แทนที่ก้อนหินจะโดนเกวียน กลับไปโดนโซ่ของกองคาราวานของเสนาบดีและกระดอนกลับมาโดนหน้าผากของเขาอย่างแรง หน้าตาของเสนาบดีบิดเบี้ยวด้วยความเจ็บปวด เขานำเรื่องนี้ไปร้องทุกข์ต่อพระราชา พระองค์ทรงรับสั่งให้ลงโทษคนขับเกวียนโดยไม่มีการสืบสวนแต่อย่างใด แต่พระโพธิสัตว์ซึ่งขณะนั้นเกิดเป็นหัวหน้าผู้พิพากษา รู้ความจริง จึงกราบทูลให้พระราชาทรงทราบและเปลี่ยนแปลงคำตัดสินเป็นตรงกันข้าม คนขับเกวียนจึงพ้นผิด

8 เหาชนะความโกรธ

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นสมาธิกในครอบครัวที่มีการศึกษาสูงครอบครัวหนึ่ง เมื่อถึงวัยหนุ่ม ท่านก็ประกาศตัดเรื่องความพึงพอใจทางโลกและไปดำรงชีวิตเป็นนักบวช ภรรยาของท่านก็ตัดสินใจออกไปร่วมทุกข์ฝ่าฟันความยากลำบากต่างๆ นานาในชีวิตนักบวชกับท่านด้วย ทั้งสองสร้างกระท่อมหลังหนึ่ง ลึกเข้าไปในป่าเพื่อใช้เป็นที่อยู่ระยะหนึ่ง

วันหนึ่ง พระราชาผู้ทรงปกครองดินแดนแถบนั้นเสด็จเข้ามาล่าสัตว์ในป่าและทรงเห็นภรรยาของนักบวช พระองค์ทรงตกหลุมรักนางทันที จึงตัดสินใจพระทัยว่าจะลักพานางไป เพื่อทรงเรียนรู้ว่านักบวช มีอำนาจวิเศษใดๆ หรือไม่ พระราชาจึงตรัสถามว่า ท่านจะทำอะไรหากมีขโมยหรือสัตว์ป่าเข้ามาโจมตีเอาภรรยาของท่านไป นักบวชตอบว่า “ข้าจะไม่โกรธ” พระราชาทรงพระสรวลเมื่อสดับเช่นนั้น แล้วทรงบังคับให้ภรรยาของนักบวชขึ้นไปบนรถพระที่นั่ง แต่นักบวชยังคงอยู่ในความสงบ พระราชาทรงประหลาดพระทัย จึงตรัสถามว่าท่านสามารถทำตนให้อยู่ในความสงบได้อย่างไรในสภาพการณ์ที่ทำร้ายจิตใจถึงเพียงนี้ “ความโกรธเป็นศัตรูที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของมนุษย์ มันทำลายความงดงามภายในและนำพาพวกเขาออกไปห่างไกลจากความสุข” พระราชาทรงซาบซึ้งพระทัยในถ้อยคำเหล่านั้นยิ่งนัก และทรงขอภัยที่คิดร้ายต่อนักบวชและภรรยา

9 ถูกหรือผิด

นานมาแล้วยังมีกบสีเขียวตัวหนึ่ง วันหนึ่งชาวประมงกลุ่มหนึ่งเข้ามายังทะเลสาบที่มันอาศัยอยู่ และวางกับดักไว้ได้นำเพื่อจับปลา งูตัวหนึ่งซึ่งกำลังหิวโหยและกำลังมองหาปลามาก็เห็นว่าผ่านมาตรงนั้นพอดี จึงตกลงไปอยู่ในกับดัก เมื่อพวกปลาเห็นงูก็เข้ามาโจมตี แล้วงูก็ถูกพวกปลากัดเป็นแผลเหวอะหวะตลอดตัว มันรีบหนีเอาชีวิตรอดแล้วว่ายน้ำมาจนถึงริมทะเลสาบ ณ ที่นั่น กบสีเขียวกระโดดเข้ามาเพื่อช่วยชีวิตพวกปลาไว้

เมื่อเห็นกบ งูก็ร้องว่า “โอ! ท่านกบผู้เฉลียวฉลาด พวกปลาที่ท่านพยายามจะช่วยชีวิตไว้ได้โจมตีข้าและพยายามฆ่าข้า โปรดบอกข้าว่าพวกมันทำถูกต้องหรือไม่ กบมองดูงูและพูดว่า “แน่นอน! พวกมันทำถูกต้องแล้ว เมื่อมีปลาสักตัวเข้าไปในดินแดนของเจ้า เจ้าไม่ได้ฆ่าและกินมันหรือกริ เมื่อเจ้าเข้าไปในดินแดนของพวกปลา เจ้าก็ต้องได้รับการกระทำตอบอย่างเดียวกัน” กบสีเขียวนี่คือพระโพธิสัตว์นั่นเอง

10 ชีวิตที่มีค่า

ครั้งหนึ่ง พระโพธิสัตว์เกิดเป็นกวางในป่าแห่งหนึ่ง สัตว์ทุกตัวในป่านั้นชื่นชอบความงดงามของมันยิ่งนัก วันหนึ่ง เจ้าชายองค์หนึ่งเสด็จเข้ามาล่าสัตว์ในป่า “ป่านี้เป็นสถานที่ล่าสัตว์ชั้นเยี่ยมทีเดียว” เจ้าชายตรัสขณะที่ทอดพระเนตรสภาพแวดล้อมที่มีแมกไม้เขียวชอุ่ม มีนกจำนวนมากขับขานลำนำเพลงอยู่เหนือพระเศียร และมีสัตว์อื่นๆ หลากหลายชนิดวิ่งอยู่รอบๆ

แล้วเจ้าชายก็ทรงเห็นกวางแสนงามตัวนั้น พระองค์ทรงรับสั่งให้สารทิศับราชรถตามกวางไปด้วยความเร็วสูงสุด และทรงจ้างคนธนูเตรียมพร้อมที่จะปล่อยลูกธนูไปยังที่หมาย แต่กวางก็วิ่งหนีไปได้เร็วกว่า ฉับพลันนั้น ล้อข้างหนึ่งของราชรถก็หลุดออกมา แล้วเจ้าชายก็ทรงตกลงมา พระเศียรที่มลงไปในแม่น้ำข้างๆ “ช่วยด้วย! ช่วยเอาข้าขึ้นไปด้วย มิฉะนั้นข้าจะจมน้ำตาย” เจ้าชายผู้ทรงหวาดกลัวตะโกนร้องเพราะว่ายน้ำไม่เป็น กวางแสนงามซึ่งอยู่ใกล้บริเวณนั้นได้ยินเสียงร้องของเจ้าชาย จึงตรงเข้าลากพระองค์ขึ้นมาจากน้ำ เมื่อทรงรู้ว่ากวางซึ่งพระองค์ทรงมุ่งร้ายหมายเอาชีวิตมันคือผู้ที่ช่วยชีวิตพระองค์ไว้ เจ้าชายก็ทรงรู้สึกละอายพระทัยยิ่งนัก และทรงสาบานว่าจะไม่ทรงล่าสัตว์ใดๆ อีกเลย